

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Miroslav Jaroš

Datum: 23.9.2012

Ročník: prima

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Tematický okruh: Jazyková výchova

Téma: Stavba slova

Klíčová slova: Stavba slova, skupiny hlásek při odvozování

Anotace: Prezentace seznamuje žáky s pojmy psaná podoba předpony a její výslovnost, zdvojené souhlásky

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

Souhláskové skupiny, které jinak píšeme a jinak vyslovujeme:

před/běžný

před/bíhat

roz/trhnout

roz/dělit

ob/kroužit

ob/vázat

Souhláskové skupiny, které jinak píšeme a jinak vyslovujeme:

- Přípony:

-ský	-ství	-stvo
dětský	vítězství	lidstvo
vyslovujeme: c	s	c

Výslovnost zdvojených souhlásek:

- Zdvojené souhlásky vyslovujeme jako jednu: *kamenný, rozzlobený...*
- Pouze při nutnosti rozlišení významu slov vyslovujeme obě hlásky:
nejjasnější – nejasnější
o raccích – o racích

Zakončení přídavných jmen na - ský a - cký

- Příd. jména odvozená od jmen končících na **-s**, mají zakončení na **-ský**:

Brandýs – **brandýský** **Tunis** – **tuniský**,
brandýští **tuniští**

- Pří. jména odvozená od jmen zakončených na **-k** nebo **-c** mají zakončení na **-cký**:
Hradec - **hradecký**

Zdvojené souhlásky

- den den/ní
- sklo skl/eněný
- ráno ran/ní noviny
- **X** raný salát, středověk, brambory
- vlna krátkovln/ná vysílačka
- strana nestran/ný pozorovatel
- zákaz zakázaný východ

Doplň vynechané souhlásky. (Jak byla slova vytvořena?)

- **j/jj**: ne_jasná otázka, ne_asnější hvězda,
- **n/nn**: kame_ý stůl, skle_ěné korále, de_í zprávy, oce_ěný žák, de_ík, ra_í káva
- **d/dd**: zrušení po_anství, po_aná ruka,
- **šš/šs/s**: krkono_tí horalé, nejvy_í hora, Janáčkovy La_ké tance, tuni_ký tunel
- **zz/zs**: vynést ro_udek, ro_uřený býk
- **cc/c**: přiletěli ra_i, jadérko v pe_e

Co vím:

- Kdy zdvojit souhlásku

Zdroje

- Průvodce českým jazykem aneb co byste měli znát ze základní školy. Mgr. Věra Dobešová, Mgr. Vladimíra Fialová. Didaktis 2005, vydání první
- Český jazyk v kostce pro základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. Jana Eislerová. Fragment 2006, první vydání
- Český jazyk pro 6. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií. V. Styblík, M. Čechová, P. Hauser, E. Hošnová. SPN – pedagogické nakladatelství, a.s., Praha 2004
- Český jazyk. Jiří Melichar a Vlastimil Styblík. SPN, n.p., 1967
- Hrátky s češtinou. Marie Čechová, Karel Oliva, Petr Nejedlý. SPN – Pedagogické nakladatelství, a.s., Praha 2007
- Český jazyk pro základní školy. E. Hošnová, I. Bozděchová, P. Mareš, V. Styblík, I. Svobodová. SPN, as, Praha 2006